

Vilunda gymnasium
Upplands Väsby kommun
194 80 Upplands Väsby

2010-06-18

Dnr 43-2010:403

Skolbeslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Vilunda gymnasium
i Upplands Väsby kommun

2010-06-18

Rektorn för Vilunda gymnasium

Upplands Väsby kommun

194 80 Upplands Väsby

Tillsyn i Vilunda gymnasium

Gymnasieskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Vilunda gymnasium och Upplands Väsby kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Den verksamhet som idag bedrivs på Vilunda gymnasium kommer om ett år att avvecklas. Lokalerna ska rivas och en ny gymnasieskola ska byggas upp på annan plats i kommunen. En process pågår under tiden för tillsynen med att bestämma vilka lärare som kommer att följa med till den nya gymnasieskolan och vilka som kommer att få andra erbjudande. Oro och frustration präglar skolan och det varierar mellan lärarna hur väl undervisningen genomförs.

De elever Skolinspektionen talat med uppger att de i allmänhet trivs på skolan och att de känner sig i stort sett trygga. I samband med tillsynen berättar dock flera elever om lärare som uttrycker sig på ett sätt som upplevs som kränkande av elever. Skolinspektionens noterar också under lektionsbesök kommentarer från lärare till elever som kan uppfattas som kränkande. Ett målinriktat värdegrundsarbete saknas för närvarande på skolan på grund av att vissa lärare tappat engagemang och ork.

Den pedagogiska ledningen behöver förstärkas ytterligare så att t.ex. undervisningen bättre analyseras och utvecklas så att eleverna garanteras en likvärdig utbildning och att alla elever ges förutsättningar att nå kunskapsmålen för utbildningen. Slutligen behöver skolans rutiner kring särskilt stöd förbättras så att elevernas behov garanteras och åtgärdsprogrammen behöver utvecklas ytterligare.

Skolinspektionen har i tillsynen av Vilunda gymnasium identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå kunskapsmålen för utbildningen.
- Rektorn följer inte upp och utvärderar lärarnas undervisning i tillräcklig hög grad.
- Rektorn utvärderar och omprövar inte de särskilda stödinsatser som ges.
- Rektorn säkerställer inte att all undervisning utgår från de nationella målen.
- All undervisning upplevs inte som stimulerande och meningsfull.
- Skolan håller inte skolkonferens.
- Rektorn behöver säkerställa att alla lärare har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.
- Skolan arbetar inte i tillräcklig hög grad för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elevs bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.
- Skolan saknar ett målinriktat värdegrundsarbete samt en likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav.
- Skolans rutiner kring särskilt stöd garanterar inte att elevernas behov tillgodoses.
- Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte gymnasieförordningens krav.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektorn och Upplands Väsby kommun har ansvar för att Vilunda gymnasiums brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Upplands Väsby kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Upplands Väsby kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Mats Peterson.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Jane Strandberg
Utredare

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Vilunda gymnasium

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Upplands Väsby kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Vilunda gymnasium den 10-11 maj samt den 19 maj. Utredarna Jane Strandberg och Peter Jansson har genomfört tillsynen.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Vilunda gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. I Vilunda gymnasium skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Vilunda gymnasium

Vilunda gymnasium	Antal elever
Gymnasieskolan	786

Källa: Skolans uppgift, maj 2010

Vilunda gymnasium erbjuder de nationella programmen barn- och fritidsprogrammet, byggprogrammet, elprogrammet, handels- och administrationsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet samt individuellt program. På skolan finns även ett specialutformat program Internationella programmet (SMIN).

Det specialutformade programmet planeras att läggas ner och har inget intag av elever till årskurs 1 höstterminen 2010. Den verksamhet som idag bedrivs på Vilunda gymnasium kommer om ett år att avvecklas. Lokalerna ska rivas och en ny gymnasieskola ska byggas upp på annan plats i kommunen. Skolan kommer enbart ha elever i årskurs 2 och 3 efter sommarlovet medan eleverna i årskurs 1 kommer att undervisas i tillfälliga lokaler under ny rektor. Skolans verksamhet kommer att fortgå i två terminer och därefter kommer de sista eleverna överföras till den nya gymnasieskolan. Nedläggningen har skapat stor oro och påverkar skolans arbete. En process pågår under tiden för tillsynen med att bestämma vilka lärare som kommer att följa med till den nya gymnasieskolan och vilka som kommer att få andra erbjudande.

Den pedagogiska ledningsgruppen består av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer. Rektorn har bland annat ansvar för personal och program, EVK, ekonomi och elevråd. Den ene biträdande rektorn ansvarar för bland annat för strukturfrågor såsom tjänstefördelning och läsårsöversikt medan den andre biträdande rektorn bland annat ansvarar för elevvårdsfrågor. Ledningsgruppens förordnande går ut i samband med att Vilunda gymnasium avvecklas.

Tillsynsprotokoll för Vilunda gymnasium

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Skolinspektionen bedömer att kunskapsresultaten behöver förbättras i gymnasieskolan och skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen.

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna,

Kursplanerna

Läsåret 2008/2009 uppgick andelen elever som fullgör sin utbildning inom fyra år enligt nationell statistik till 59 procent för eleverna på Vilunda gymnasium. Motsvarande nivå för riket är 75 procent. För de enskilda programmen visar statistiken att endast 55 procent av eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet fullföljer utbildningen att jämföras med 85 procent av eleverna på motsvarande program i riket. Även byggprogrammet, elprogrammet, samt teknikprogrammet har låg andel elever som fullföljer utbildningen jämfört med riket.

Statistik från skolan angående genomströmning elever på individuella programmet visar att av 102 inskrivna elever vid höstterminens start så har 31 elever avbrutit sina studier och 79 elever är fortfarande inskrivna vid läsårets slut. En elev övergick till studier på nationellt program under terminen och av de 79 eleverna var det 15 elever som blev behöriga för nationellt program.

Skolans genomsnittliga betygspoäng för elever som erhöll slutbetyg år 2009 är 12,2 att jämföras med genomsnittet för riket som är 14,0. Störst skillnad mellan betygspoäng på programmet jämfört med genomsnittet på motsvarande program i riket hade samhällsvetenskapsprogrammet med 12,1 att jämföras med samma programs genomsnitt i riket på 14,7. Samtliga program hade resultat lägre än riksgenomsnittet för motsvarande program. Av de elever som år 2009 fick slutbetyg var andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier 71 procent, vilket är långt under rikssnittets 91 procent.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte följer upp och utvärderar lärarnas undervisning i tillräckligt hög grad.

2 kap. 2 § skollagen,

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

I samtal med rektorn framkommer att han gör klassrumsbesök samt efterfrågar kursutvärderingar för att skapa sig en bild av lärarnas undervisning. Vidare beskriver rektorn att hans uppfattning om lärarnas undervisning i stort vilar på de elevutsagor han tagit del av. Det finns dock inga sammanställningar av kursutvärderingar eller kursbetyg, och några av lärarna förnekar att kursutvärderingar efterfrågas medan andra uppger att de inte fått återkoppling på vare sig kursutvärderingar eller lektionsbesök.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorn regelbundet behöver utvärdera och ompröva de särskilda stödinsatser som ges.

8 kap. 1a § gymnasieförordningen

Lpf 94, 1.2 Rektors ansvar

I samtal med rektorn framkommer att han inte regelbundet utvärderar och omprövar de särskilda stödinsatser som ges. Inte heller lärare och personal som arbetar med särskilda stödinsatser kan beskriva hur skolan ifrågasätter sina resultat och prövar nya metoder på en skolövergripande nivå.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver säkerställa att all undervisningen utgår från och omfattar programmålen och kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Lpf 94,2 Mål och riktlinjer samt 2.1 Kunskaper, Kursplanerna

I samtal med elever och lärare, liksom vid lektionsbesök, framkommer det att det varierar mycket mellan skolans lärare i vilken mån programmål, strävansmål och kunskapsmål ligger till grund för deras undervisning. En del av den undervisning som Skolinspektionen observerade under tillsynen visade i ringa mån en koppling till dessa mål medan annan undervisning hade en stark koppling till målen. Det framkommer vid intervjuer med både rektorn, lärare och elever att frustration och oro med anledning av skolans omorganisation gör att vissa lärare tappat engagemang och ork.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande**

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla sin undervisning så att eleverna upplever den som stimulerande och meningsfull.

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning,

1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, Kunskaper och lärande

2.1 Kunskaper, Riktlinjer

I intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att den omorganisation som pågår med skolans nedläggning medfört oro och frustration. Det framkommer också i samtal med rektorn och elever att det förekommer kurser där en stor andel elever är missnöjda med undervisningen och där många också misslyckas med att nå lägst godkänt resultat. Elever uppger vid intervjuer att de märker tydligt av den kommande flytten och att en del lärare tappat engagemanget. Det framkommer också att eleverna i vissa ämnen inte upplever undervisningen som stimulerande och meningsfull och att detta är lärarberoende. Elever ger bland annat exempel på lektioner som inte fullföljs. Bilden bekräftas av en del av den undervisning som Skolinspektionen observerade under tillsynen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande**

Skolinspektionen finner att skolan inte håller skolkonferens.

4 kap. 5 och 6 §§ gymnasieförordningen

Vid skolan finns ett aktivt elevråd som är väl känt av samtliga elever som Skolinspektionen talar med. Elever uppger också att de har möjlighet att framföra sina synpunkter via klassråd och andra råd som exempelvis matråd. Skolkonferens hålls dock inte och ingen av de elever Skolinspektionen talar med känner till vilka frågor som kan diskuteras och beslutas av skolkonferensen. Rektorn beskriver att skolkonferensen är ett viktigt verktyg för elevernas inflytande, men att ingen skolkonferens har hållits.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga**

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver säkerställa att alla lärare har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Lpf 94 2.1 Kunskaper samt 2.3 elevernas ansvar och inflytande

Vid intervjuer med såväl skolledning, lärare och elever framkommer att tillit till elevens förmåga är starkt kopplat till olika lärare. Elever uppger att vissa lärare ger uttryck för att elever inte kan prestera bättre utifrån sina förutsättningar samt att alla elever inte kan nå nivån för godkänt. De lektionsbesök som Skolinspektionen gjorde i samband med tillsynen bekräftar denna bild. Under dessa besök observeras lärare som visade stor tillit till elevens förmåga. Dock fanns även exempel på motsatsen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero**

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att alla som arbetar på skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.

1kap. 2 § skollagen

I samband med tillsynen berättar flera elever om lärare som uttrycker sig på ett sätt som upplevs kränkande av elever. Detta bekräftas av skolledning samt elevvårdspersonal som uppger att man utrett fyra till fem sådana ärenden senaste terminen. Även vid Skolinspektionens lektionsbesök noteras kommentarer från lärare till elever som kan uppfattas som kränkande.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero**

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver bedriva ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

14 a kap. 8 § skollagen,**2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling**

Vid tillsynen uppger både skolledning, personal och lärare att för närvarande pågår inget målinriktat värdegrundsarbete på skolan på grund av omorganisationen. Vilunda gymnasium har en skrift kallad "Trygg på Vilunda gymnasium" som enligt rektorn ska motsvara likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Man har dock inte involverat varken lärare eller elever i arbetet med denna skrift. Skriften innehåller trivsel och ordningsregler samt information kring frånvaro, diskrimineringsgrunder, drogfrihet samt elevinflytande. Skolinspektionen bedömer att "Trygg på Vilunda" inte uppfyller författningskraven på en årlig plan mot kränkande behandling. Bland annat saknas en kartläggning och redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas och genomföras under det kommande året. Inte heller redogörs för vilka planerade åtgärder som genomförts året innan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att samtliga elever i behov av särskilt stöd får det, oavsett ämne eller program. Dessutom behöver åtgärdsprogrammen utvecklas så att de svarar mot förordningens krav.

8 kap. 1 och 1a §§ gymnasieförordningen

Skolan har ett elevvårdsteam som leds av en biträdande rektor och som regelbundet sammanträder för att fånga upp signaler om samt planera för elever i behov av särskilt stöd. Rektor medverkar på elevvårdskonferenserna där ärendena beslutas.

Vid intervjuer med lärare och elever framkommer att tillgången på särskilda stödinsatser är beroende av ämne och lärare. Elever ger exempel på att elever som har kommit efter i ett ämne inte alltid ges möjlighet att träna på de kunskaper som krävs för godkänt eller för de högre betygen. Andra elever uppger att vissa lärare har stor lyhördhet för elevers olika behov och att det är slumpen som styr vilken lärare man får och därmed vilka möjligheter eleverna erbjuds. Alla lärare anpassar inte sin undervisning till de åtgärder som framkommer av åtgärdsprogrammet. Det särskilda stöd som finns att få av skolans speciallärare är huvudsakligen begränsat till svenska, engelska och matematik.

De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av uppfyller inte förordningarnas krav. Åtgärdsprogrammen beskriver inte alltid vilka behov utredningen visat att eleven har. Det är heller inte tydligt hur lärmiljön utvärderats i samband med utredningen. Åtgärdsprogrammen är dessutom, i alltför stor utsträckning, en lista över vilka moment eleven inte slutfört och kopplingen till de nationella målen inte tillräckligt tydlig. Vidare framgår det inte alltid vilka åtgärder skolan och läraren ska genomföra för att anpassa undervisningen till elevens behov.